



# สรุปข่าว ส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร  
กรมส่งเสริมการเกษตร  
กรมส่งเสริมการเกษตร  
ศูนย์ข่าวกรมส่งเสริมการเกษตร  
agritech.pr@gmail.com

สรุปข่าวกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำวันที่ 2 ธันวาคม 2567

ส่วนกลาง			
ประเด็น	ลำดับ	หัวข้อข่าว	ช่องทางการเผยแพร่
งดเผา	1	กรมส่งเสริมการเกษตร ใช้ “ING โมเดล” ประเมินพื้นที่เสี่ยง-บริหารจัดการเผาวัสดุเกษตร	เว็บไซต์เกษตรทำกิน
	2	กรมส่งเสริมการเกษตรชง ING โมเดล แก่ PM2.5	เว็บไซต์บ้านเมือง
ส่วนภูมิภาค			
พืชใช้น้ำน้อย	3	“แตงโมหนองโดน” โมเดลปลูกพืชใช้น้ำน้อย สระบุรี	เว็บไซต์เทคโนโลยีชาวบ้าน

## กรมส่งเสริมการเกษตร ใช้ “ING โมเดล” ประเมินพื้นที่เสี่ยง-บริหารจัดการเผาวัสดุเกษตร



กรมส่งเสริมการเกษตรนำเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศประเมินพื้นที่เสี่ยงและบริหารจัดการเผาวัสดุเกษตร เพื่ออากาศสะอาดที่ดีกว่า ด้วย ING โมเดล” หลังจากการประชุมเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหา ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 โดยนายรัฐมนตรี เป็นประธานการประชุม เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2567 เพื่อขับเคลื่อนมาตรการรับมือสถานการณ์ ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี 2568 ของรัฐบาล

นายพีรพันธ์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวว่า กรมส่งเสริมการเกษตรพร้อมรับนโยบายรัฐบาล วางแผนการบริหารจัดการโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาขับเคลื่อนดังนี้ 1. การจัดทำแผนที่ความเสี่ยง โดยวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูก และปริมาณวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร จากการเพาะปลูกข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน ในฤดูกาลเพาะปลูก 67/68 เพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงที่จะเกิดการเผาไหม้ และสร้างมลพิษทางอากาศให้ลดน้อยลงมากที่สุด โดยจัดให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้การทำเกษตรแบบไม่เผา และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยการเรียนรู้ชุดข้อมูลพื้นที่เผาไหม้ จุดความร้อน ผลกระทบทางสุขภาพ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม เพื่อร่วมกันสร้างทางเลือกที่ดีกว่า เช่น การปลูกพืชหมุนเวียนมูลค่าสูงเพื่อลดวัสดุเหลือใช้ สร้างผลผลิตและรายได้สุทธิที่หลากหลาย, การแปรรูปต่อซังข้าวโพด ฟางข้าว เป็นวัสดุชีวภาพ ชีวมวล, การจัดการวัสดุเกษตรในพื้นที่ที่มีความจำเป็นต้องใช้ไฟโดยประเมินความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม ตามประกาศ และหลักเกณฑ์ที่กำหนด เป็นต้น

2. การจัดการไฟในพื้นที่เกษตร ด้วย ING โมเดล ได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตการผลิตสินค้าเกษตร ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ Climate Smart Agriculture Technology เช่น การประเมินข้อมูลอากาศเพื่อการวางแผนและควบคุมสมดุลปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละระยะ, การจัดการระบบน้ำในแปลงเกษตรเพื่อลดความเสี่ยงร่อนแล้ง, การปรับรูปแปลงด้วยระบบ landscape design และ land leveling เพื่อลดการใช้ทรัพยากรปัจจัยการผลิต, การจัดการดินให้เหมาะสมกับด้วยการเติมอินทรีย์วัตถุในดินและสร้างธาตุอาหารหลัก ธาตุอาหารรองตามความต้องการของพืช, การจัดการโรคแมลงศัตรูพืชด้วยเทคโนโลยีผสมผสาน (IPM) ซึ่งจะส่งผลให้ลดการใช้น้ำ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ลดการปลดปล่อยก๊าซไนตรัสออกไซด์ ก๊าซมีเทน และก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ โดยส่งเสริมการปลูกข้าวแบบเปียกสลับแห้ง, การปลูกพืชหมุนเวียน (ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พืชตระกูลถั่ว มันฝรั่ง และพืชอื่นๆ), การจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมวัสดุชีวภาพ Bio Material ทดแทนผลิตภัณฑ์พลาสติก อุตสาหกรรมพลังงานชีวมวล Bio Energy และการเข้าสู่การรับรองมาตรฐานกระบวนการผลิต มาตรฐานสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3. การพัฒนาออกแบบระบบแรงจูงใจทางเศรษฐศาสตร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกลไกตลาดสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ที่ไม่เผา รองรับการค้าในระบบเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ รวมทั้งร่วมมือกับภาคเอกชนพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับสินค้าที่ไม่เผา เช่น สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทยในการตรวจสอบย้อนกลับแหล่งที่มาของสินค้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภคมั่นใจต่อสินค้าว่าจะไม่มาจากการทำลายสิ่งแวดล้อมและจะสร้างมูลค่าเพิ่มแก่เกษตรกรผู้เพาะปลูกรวมทั้งการร่วมมือกับภาคเอกชนผลิตและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีชีวภาพเพื่อย่อยสลายต่อซังข้าว ซึ่งเป็นวัสดุเหลือใช้จากการเพาะปลูกข้าว ภายในระยะเวลา 7 วัน ซึ่งทำให้ลดการเผา อีกทั้งยังเพิ่มธาตุอาหารในดิน ลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี เพิ่มผลผลิตและสร้างรายได้สุทธิที่ดีกว่าเดิมในรอบการผลิตต่อไป

ทั้งนี้ จากความสำเร็จในปี 2566/67 กรมส่งเสริมการเกษตรได้ร่วมกันทำงานกับทุกภาคส่วนเพื่อให้ทุกคนได้มีอากาศสะอาด โดยสามารถดำเนินการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้เป็นจำนวน 16,000 ตันคาร์บอน ซึ่งในปี 2567/68 จะร่วมขับเคลื่อนตามมาตรการรับมือสถานการณ์ ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

.....

## กรมส่งเสริมการเกษตรฯ ING โมเดล แก้ PM2.5



กรมส่งเสริมการเกษตรนำเทคโนโลยีสารสนเทศประเมินพื้นที่เสี่ยงและบริหารจัดการเผาวัสดุเกษตร เพื่ออากาศสะอาดที่ดีกว่า ด้วย ING โมเดล

เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2567 นายพีรพันธ์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เปิดเผยว่าภายหลังการประชุมเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหา ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 โดยนายกรัฐมนตรี เป็นประธานการประชุม เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2567 เพื่อขับเคลื่อนมาตรการรับมือสถานการณ์ ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี 2568 ของรัฐบาล ที่ผ่านมาล่าสุดกรมส่งเสริมการเกษตรได้วางแผนการบริหารจัดการโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาขับเคลื่อน

ดังนี้ 1. การจัดทำแผนที่ความเสี่ยง โดยวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูก และปริมาณวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร จากการเพาะปลูกข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน ในฤดูกาลเพาะปลูก 67/68 เพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงที่จะเกิดการเผาไหม้และสร้างมลพิษทางอากาศให้ลดน้อยลงมากที่สุด โดยจัดให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้การทำเกษตรแบบไม่เผาและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยการเรียนรู้ชุดข้อมูลพื้นที่เผาไหม้ จุดความร้อน ผลกระทบทางสุขภาพ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม เพื่อร่วมกันสร้างทางเลือกที่ดีกว่า เช่น การปลูกพืชหมุนเวียนมูลค่าสูงเพื่อลดวัสดุเหลือใช้ สร้างผลผลิตและรายได้สุทธิที่หลากหลาย, การแปรรูปต่อซังข้าวโพดฟางข้าว เป็นวัสดุชีวภาพ ชีวมวล, การจัดการวัสดุเกษตรในพื้นที่ที่มีความจำเป็นต้องใช้ไฟโดยประเมินความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม ตามประกาศและหลักเกณฑ์ที่กำหนด เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีการจัดการไฟในพื้นที่เกษตร ด้วย ING โมเดล ได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตสินค้าเกษตร ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ Climate Smart Agriculture Technology เช่น การประเมินข้อมูลอากาศเพื่อการวางแผนและควบคุมสมดุลปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละระยะ, การจัดการระบบน้ำในแปลงเกษตรเพื่อลดความเสี่ยงร้อนแล้ง, การปรับปรุงแปลงด้วยระบบ landscape design และ land leveling เพื่อลดการใช้ทรัพยากรปัจจัยการผลิต, การจัดการดินให้เหมาะสมกับด้วยการเติมอินทรีย์วัตถุในดินและสร้างธาตุอาหารหลัก ธาตุอาหารรองตามความต้องการของพืช, การจัดการโรค แมลงศัตรูพืชด้วยเทคโนโลยีผสมผสาน (IPM) ซึ่งจะส่งผลให้ลดการใช้น้ำ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ลดการปลดปล่อยก๊าซไนตรัสออกไซด์ ก๊าซมีเทน และก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ โดยส่งเสริมการปลูกข้าวแบบเปียกสลับแห้ง, การปลูกพืชหมุนเวียน (ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พืชตระกูลถั่ว มันฝรั่ง และพืชอื่นๆ), การจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมวัสดุชีวภาพ Bio Material ทดแทนผลิตภัณฑ์พลาสติก อุตสาหกรรมพลังงานชีวมวล Bio Energy และการเข้าสู่การรับรองมาตรฐานกระบวนการผลิต มาตรฐานสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาออกแบบระบบแรงจูงใจทางเศรษฐศาสตร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกลไกตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่ไม่เผา รองรับการค้าในระบบเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ รวมทั้งร่วมมือกับภาคเอกชนพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับสินค้าที่ไม่เผา เช่น สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทยในการตรวจสอบย้อนกลับแหล่งที่มาของสินค้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภคมั่นใจต่อสินค้าว่าจะไม่มาจากการทำลายสิ่งแวดล้อมและจะสร้างมูลค่าเพิ่มแก่เกษตรกรผู้เพาะปลูกรวมทั้งการร่วมมือกับภาคเอกชนผลิตและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีชีวภาพเพื่อย่อยสลายต่อซังข้าว ซึ่งเป็นวัสดุเหลือใช้จากการเพาะปลูกข้าว ภายในระยะเวลา 7 วัน ซึ่งทำให้ลดการเผา อีกทั้งยังเพิ่มธาตุอาหารในดิน ลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี เพิ่มผลิตและสร้างรายได้สุทธิที่ดีกว่าเดิมในรอบการผลิตต่อไป

นายพิรพันธ์ บอกด้วยว่าจากความสำเร็จในปี 2566/67 กรมส่งเสริมการเกษตรได้ร่วมกันทำงานกับทุกภาคส่วนเพื่อให้ทุกคนได้มีอากาศสะอาด โดยสามารถดำเนินการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้เป็นจำนวน 16,000 ตันคาร์บอน ซึ่งในปี 2567/68 จะร่วมขับเคลื่อนตามมาตรการรับมือสถานการณ์ ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

.....

“แตงโมหนองโดน” โมเดลปลูกพืชใช้น้ำน้อย สระบุรี



กรมส่งเสริมการเกษตรชู “แตงโมหนองโดน” ต้นแบบการปลูกพืชใช้น้ำน้อยจากจังหวัดสระบุรี ในโครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยเสริมสร้างรายได้แก่เกษตรกร โดยเกษตรกรปลูกแตงโมในพื้นที่อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี ซึ่งเกษตรกรมีวิธีการให้น้ำแตงโมที่มีความพิเศษและแตกต่างจากที่อื่นคือ ในช่วงหยอดเมล็ดจนถึงระยะต้นกล้า จะรดน้ำด้วยวิธีการตักหาบ ต่อมาในช่วงเจริญเติบโตจนถึงออกผลผลิต เกษตรกรจะใช้สายยางรดน้ำแทน ซึ่งการรดน้ำลักษณะนี้ส่งผลดีต่อแตงโม 3 ด้าน คือ

1. ลดโรคและแมลงศัตรูพืช เนื่องจากการตักหาบและการรดน้ำแบบใช้สายยาง จะช่วยลดปัญหาการเกิดโรคราน้ำค้าง ที่มักจะมีการระบาดมากในช่วงปลายฝนต้นหนาว ที่มีความต่างของอุณหภูมิมาก เพราะอุณหภูมิต่ำลงในเวลากลางคืนและอุณหภูมิสูงขึ้นในเวลากลางวัน

2. ลดวัชพืช เนื่องจากเกษตรกรให้น้ำบริเวณโคนต้นหรือใกล้เคียงบริเวณรากโดยตรง ทำให้ความชื้นในบริเวณอื่นมีน้อย ส่งผลให้วัชพืชเจริญเติบโตน้อย จึงสามารถกำจัดได้โดยใช้แรงงานคนแทนการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช ช่วยลดต้นทุนการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช และเพิ่มความปลอดภัยให้ผลผลิตด้วย

3. ลดต้นทุนการผลิต เนื่องจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะปลูกแตงโมแบบชุดหลุมหยอดเมล็ด ที่เน้นการใช้แรงงานของสมาชิกและคนในครัวเรือนเป็นหลัก อีกทั้งไม่มีการคลุมพลาสติกเพื่อป้องกันวัชพืช จึงเป็นการลดต้นทุนค่าจ้างแรงงานไถ ยกร่อง และวางผ้าพลาสติกคลุมดิน

ด้วยวิธีการปลูกแตงโมด้วยลักษณะเฉพาะของเกษตรกร โดยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมานี้ ทำให้แตงโมของอำเภอหนองโดนมีคุณภาพ หวาน กรอบ อร่อย และเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปมาหลายสิบปีแล้ว อีกทั้งสินค้ายังมีความพิเศษที่ 1 ปีจะมีเพียงครั้งเดียว โดยปลูกหลังการเก็บเกี่ยวข้าวนาปีแล้ว ช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์เท่านั้น

.....